

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
SANTA AGNA, 19. PRAL. TELEFON 4258

ANY XIII. NÚM. 4239 • BARCELONA DIVENDRES 24 DE NOVEMBRE DE 1916 • UN NÚM. 5 CÈNTIMS

IMPRENTA ESTEREOTIPIA
EST. 18. TELEFON 2298

GRANS MAGATZEMS

EL SIGLO

Fins el 25 de Novembre
Importants rebaixes
en confeccions per a senyora i nenes

Vestits, Abrics, Bruses, Faldilles,
Rataixos, Bates, Cotilles, Calçat,
Berrets, Guants, Colls de pell,
::: Bufandes, Devantals :::

Preus molt reduïts i ocasions excepcionals en
Trajos, Abrics i Berrets per a cavallers i nenes
Genres de punt, Calçat, Guants,
Bufandes i Corbates

Dietari per a 1917
El més complet, útil i pràctic, un a ptes. 1'10

Fotografies animades
Galeria Fotogràfica (tercer pis)

Comprare casa de recent construcció preferible en el Paral·lel o Poble Sec. Intermediaris. Escriure: S. E., POBLE CATALÀ, Santa Agna, 19.

Ocasión.—Auto Hispano 1215 HP. landaulet, es ven a tota prova per 7.000 pessetes, tracte directe. Escriure: núm. 185: POBLE: CATALÀ, Santa Agna, 19.

DIVAGACIONS PINTORESQUES

L'últim grill, el Teatre Català, el vigilant
del barri i un servidor de vostres

El Teatre Català en crisi? El Teatre Català oblidat, menyspreuat, deixat de la mà de Déu?

—No hi ha remei, no hi ha remei! —murmurava el vell amic catalanista, catalanista de soca-arrel, a la porta de casa seva, despondent-me amb una estreta de mà. —Patriotisme, d'us? —afegí. —Bah!

El patriotisme, avui, es una estafada! No veus que els catalans d'ara, voten a la Lliga, van als toros i fan xistus madrilenys! Pleguem, noi; no hi ha res a fer. Som uns brèols els catalans; uns cotxinos!...

Reien les estrelles en el tapic del cel, reia la lluna, burgesa, talment com sortida d'un bany de níquel, i reien uns alemanys a la porta d'un bar, congestionats per la cervesa. —Ja es sabut que la cervesa es el medi que emplenien els alemanys per a menjar cibada i ordi.

Les paraules de l'amic ressonaren com petards en les meves orelles. El vent arrosegava les fulles dels arbres. Un vent de tardor, fred, molest, que convidava a aixecar-se el coll delabric i a cercar per a les mans el tabi escalf de les butxaques. Un grill, en la barana d'un balcó, feia sentir el seu ric-ric; un ric-ric desesperat, anguniós, horrible. El ric-ric d'un grill en plena tardor, en una nit de fred i vent, era realment una cosa extraordinària.

Heu pensat mai en l'espantosa tragèdia de l'últim grill? Els primers fets produeixen de sobte l'horrible catastrofe. Moren tots els grills. Ne resta un, el darrer, i el seu ric-ric no es ja una evocació a les fogueres de la diàbòlica nit de Sant Joan, els camps de blat d'espiques rosses i madures, a la terra recremada de les jornades estivals. El seu ric-ric no es ja una serenada a la dolça companyia, —a la «grilla» adorada, —qui respon al lluny entretinguda amb un grill joventut donjoanesc. Es, potser, una protesta contra els elements que l'assassinen. És, qui sab, una injúria i una blasfèmia contra el seu deu. L'últim grill es l'heroi qui cau, trágic com un protagonista de Sófoles.

—Grill intel·ligent! Infelís Teatre Català! —vareig alegir, per una estranya successió d'ides. —Qui sab si l'heroi cau d'«Els emigrants» a Terrassa, estrana d'«Els emigrants» a Terrassa,

EL BARATO

SECCIO DE CONFECCIONS

ABRICS: 340 MODELS

Faldilles llana cheviot des de 5 ptes.
Abrics senyora " " 5 "
Gabans cavaller " " 14 "
Abrics nen " " 8'50 "
Vestits llana, nen " " 6 "
Abrics jersei, senyora des de 3'75 ptes.

Pelleteria: Grans existències

Herencia de Confiança de Lluís Ribas
Se avisa als autors dels projectes presentats amb els lemes: «Transformación», «Domus Caritas» i «Cultura» se serveixin passar quant més aviat millor per les oficines d'aquesta Herencia, carrer Ausies March núm. 4 pral. segona.

A PREUS DE FABRICA VERITAT
Especialitat en colls, pellerines i mangues renardina models novetats i gran fantasia, des de 12'50 pessetes ::
Preu fixe :: Preus marcats
FABRICA DE PELLETERIA DE M. CASAS
Carrer de Vil·lard, 48, pis segon (prop Sald i Xelador)
(Tramvia Rambles-Arenas, núm. 53 i Circunvalació)

La Política
AMB les darreres manifestacions del senyor Lerroux, lamentant-se de que el Govern hagi correspost al franc apoiament dels radicals transigint amb els regionalistes, ha pujat novament de tò aquesta rara perspectiva i aquests seguits comentaris que l'actual situació política dels republicans provoca.

Com que ademés, per les paraules pronunciades en el Parlament per En Rodés i algunes de les consideracions que han anat apareixent en EL POBLE CATALÀ, és indubtable que nosaltres som també objecte d'aquesta atenció pública, cal que, responant amb manifestacions pròpies, contribuïm, des del nostre lloc a aclarir situacions que el simplicitisme de les masses no comprèn fàcilment i que, per altra part, l'interès privat de certs predicadors d'ofici desvirtua amb tota la mala intenció possible.

I aquestes manifestacions, que tenen l'importantíssim aval d'esser fetes pel mateix a qui es refereixen, són sencillament les de que les nostres opinions sobre coses concretes dels partits dinàstics i centralistes, mai són, ni de fet ni d'intenció, un atenuament ni un oblit de la nostra intranzigència nacionalista i republicana.

Ja sabem que la nostra historia d'innúcula conseqüència ens lliura de testimoniar públicament çò que una convicció arrelada i el fruit d'una clara visió dels problemes nacionals, ens dona una personalitat ben definida i ben coneguda.

Però ho hem de dir avui així concretament, deixant per altres oportunitats detallar-ho més minuciosament, a fi de deixar contestades en absolut totes les falses imputacions amb que més o menys noblement tracten de combatre'ns els que per fer-ho estan mancats de millors arguments,

TALEIA

El rei vi i en Romanones també

Això diuen que ho ha dit el governador que és més optimista que'l mateix doctor Pangloss.

Nosaltres ens hem posat tranquils i hem fet tot lo demés que diuen que ha de fer-se.

Però els mals ratos que han passat les nostres dones quedaràn com un moment de transcendència en moltes llars trasbalsades per les alarmants negatives d'aquests dies últims.

Trajos de solrèe, pelis, levites i barrats de copa, tot ha tornat amb gest de compunció a les calaixeres. Les cases de modes han vist retirats els més importants «pedidos» i un aire d'espess, angouxa planava tràgicament sobre l'eleganta multitud que discorria diumenge pel passeig de Gràcia.

Però vetaquí, que tot torna de nou a enriolar-se. El rei decididament vindrà, i amb torna.

En Romanones que amb tan bon peu entrà al poder, i que tantes voluntats catalanes te guanyades, vol posar la planta altra vegada a les anyoradises Rambles, boi parlant amb els seus correligionaris de negocis, de l'espatec industrial de Catalunya.

La notícia ens ha omplert de joia, perquè podria ésser molt fàcil que tot passés, com aquell qui no fos res el senyor de Figueroa es topés amb un d'aquests acaparadors que'l codig persegueix sense arribar a trobar-los mai.

Conferenciànt ennuagat

Don Pau Saenz de Bares va ocupar-se en una perllongada disertació, del funcionament de certs municipis. Don Pau, va parlar de «nudos abstractos» i de «órganos deliberativos», entre la consternació del públic, que no'n sabia res de l'existència de «nudos» tant inverosímils en la vida municipal. Don Pau parlà també del projecte d'administració local d'En Maura més perfecte que'l de París i el d'altres bandes.

Després de dir tot això es trobà don Pau que no havia dit ni la mitat de lo que devia dir i cercà la complicitat de l'auditori per les hores nocturnes de qualsevol dia rúfol.

La historia en diu quelcom del senyor Saenz de Bares, però no en diu res respecte d'aquests «nudos» que'n acaba de descobrir o de treure d'alguna carta de don Antoni Maura i Montaner.

El senyor Domingo cerca un bon partit
Don Marcell Domingo, l'escriptor de la sinagoga, el dels conceptes bíblics i les oracions musitades, s'hi estava aburrint en el partit republicà.

Deixa una carta a la família explicant els motius del seu aburriment i de la seva fuga, i se'n baa a buscar un partit, que'l tregui de l'apuro de no tenir-ne.

Com és natural el senyor Domingo ha fet declaracions i ha dit que'l partit conservador és dolent i el liberal ho és més, i que's republicans estan massa quiets. Per a desentumir-se el senyor Domingo ha anat al Marroc i diuen que n'ha tret un gran partit dels militars que estan en operacions.

Atenuu Integral
L'Atenuu Integral ha establert ses escoles al carrer de la Cadena, número 18.

Centre Lleidetà
El Centre Republicà Lleidetà, de Barcelona, en nom dels lleidatans residents en aquesta ciutat, ha dirigit un telegrama al qüefe del partit radical senyor Lerroux, rogant-li que apoi l'esmena presentada per varis diputats per a que's concedixin 40 mil·lions amb destí al ferrocarril Moguera-Pallaresa.

Mitings republicans
Demà i demà passat tindran lloc a Mora de Ebro i a Gandesa respectivament, els grans mitings republicans, continuació de la serie d'actes tant brillantment realitzats en aquests darrers dies.

En els mitings de Gandesa i de Mora parlaràn, entre altres, els joves republicans d'aquella localitat senyors Serrano (nostre volgut company) i Nogué, i els senyors Luis Companys, Francesc Layret i Marcell Domingo.

Antiverari de la mort d'En Pi i Margall

En el Centre Federal de Sabadell es celebrà el pròxim dia 29 una vetllada en commemoració de l'aniversari de la mort del gran republicà don Francesc Pi i Margall.

En la mateixa pendrán part rel-

vants personalitats de l'esquerra catalana per al major realç de l'esmentat acte.

—El Casal Federalista Republicà i la Joventut Propagandista Federal del mateix, prossegueix sos treballs de preparació per a celebrar la gran vetllada necrològica que en honor a don Francesc Pi i Ma gall tindrà lloc el dia 29 de l'actual.

Pendrán part en dit acte els senyors Salat, Laporta, Ferrando, Berenguer, Brossa, Planas, Costal (R.), Ferrer, Polo, Garay i altres.

Conferència del senyor Muntaner

La conferència que va donar abir el distingit advocat En Antoni Muntaner sobre «Es urgente reconstituir la Hacienda española por el Gobierno del pueblo», atragué nombros públic a la Casa del Poble del districte V on aquella tingué lloc.

L'eloquant orador fou una interessant exposició de l'estat actual econòmic d'Espanya i, donant prova d'una gran profunditat de coneixements de dret, relacionà amb admirable justesa les causes de l'actual situació amb la manca d'un règim de democràcia que faci sentir els bategs del poble en les esferes del poder.

El públic aplaudí entusiasmament a l'orador.

Controversia

Molt interessant resultà la sessió de controversia que tingué lloc ahir al vespre al Centre de Federació Republicana del Districte II.

Es discutí el tema «Programa econòmic que necessita el republicanisme espanyol per a regenerar-se» i en els discursos que a l'efecte es pronunciaren, surà una admirable orientació de moderna idealitat, que és un símptoma més de la renovació que s'inicia en els nostres partits republicans.

Condemna

El Tribunal suprem de guerra acaba de condemnar als delinqüents pel successos de «Ceniceros».

Aquesta nova sentència, afegida a les moltes que ha suscitat el problema d'aquesta gana que s'arropa i eternisa sobre les terres desolades de l'Espanya de les tradicions, forma un florilegi d'europeïtzació que poden brandar com un dels orípells més gallardiosos del nostre renaixement polític i social.

L'altre dia ens ocupàvem del penosíssim romiatge dels pobres sorians arruinats. Avui és l'actualitat, la desgracia d'aquests homes que delinqüiren, emporé per les garfades dels estòmecs en inanició.

L'escena és punyenta corpenedora. El Codi Penal i el de la conciencia s'interposen una altre vegada. El delictes en si; podrà ésser greu, i l'advocat defensor no podrà invocar la suprema atenuant. La mala política del Govern.

Es per això que un gran remor de clemència s'exten pels ambits de la península, i és per això també que'l Govern, hauria de traslladar en el seu ambient de deixadesa punible totes les circumstancies d'aquest crim, per a sentir amb tota la seva intensitat la clemència que's demana.

CICLE DE CONFERENCIES
DEL REGIDOR
ENRIC VILA MARIEGES

TERCERA:
Avui divendres 24 novembre de 1916
A les deu del vespre

Centre Nacionalista
República de Gràcia (Llibertat, 4
i Torrent de l'Olla, 14)

Tema:
DIPÓSIT COMERCIAL
TEATRE CATALÀ
TÚNELS DE LA REFORMA

La Diputació

CURSOS DE VESPRE
El Consell de Pedagogia de la Diputació ens ha remès el programa de Cursos de vespre, per al present any escolar. Dugues sèries de cursos s'enumeren en l'esmentat programa. En la primera serie figuren els cursos que han sigut oferts al Consell per a presentar al públic, doncs és sabut que mitjanant aquesta organització se inicia una mena de borsa docent amb oferta i demanda d'ensenyança per a arribar a la determinació d'un privat-docentisme que tan altament podria beneficiar la cultura del nostre país. En la segona serie s'enumeren els cursos especials o de cultura general que se donen en nostra ciutat a hores extraordinàries com els Cursos de ves-

